

Αναπαραγωγική Δικαιοσύνη, το Δικαίωμα στην Έκτρωση τζαι η Περίπτωση της νότιας Κύπρου (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στις 05/02/18 στην ιστοσελίδα της [Συσπείρωσης Ατάκτων](#). Κυκλοφόρησε αρχικά τον Δεκέμβρη του 2017.

Περιεχόμενο

Αναπαραγωγική δικαιοσύνη, το δικαίωμα στην έκτρωση τζαι η περίπτωση της νότιας Κύπρου

Μες στα χρόνια, η συζήτηση γυρώ που τα αναπαραγωγικά δικαιώματα οδήγησε σε έναν τεράστιον αριθμό συγκρούσεων, ως αποτέλεσμα ενός κράτους που ούλλο τζαι επεκτείνετουν τζαι στο οποίο τα διατάγματα της εκκλησιάς συχνά αντικατοπτρίζουνταν στη νομοθεσία, αλλά τζαι σαν αποτέλεσμα μιας σταδιακής διαδικασίας πλήρους πολιτικοποίησης της μήτρας ως δημόσιο χώρο που τυγχάνει νομικιστικής τζαι κοινωνικής ρύθμισης. Τούτες οι συγκρούσεις επροκύψαν κατά τον 19ον τζαι 20ον αιώνα όταν πολλές χώρες εποινικοποίησαν τζαι εξαναποινικοποίησαν τες εκτρώσεις. Υπήρξαν κάποιες εξαιρέσεις, όπως στα φασιστικά καθεστώτα της Γερμανίας τζαι Αυστρίας, τα οποία επροσαρμόσαν την απαγόρευση των εκτρώσεων ώστε να ταιράζει με τους ευγονικούς τους στόχους, αλλά τζαι στην Καταλονία της Ισπανίας, όταν το 1930, η νομοθεσία κατά των εκτρώσεων εκσυγχρονίστηκε για λίο διάστημα παρόλο που οι οποιεσδήποτε προσπάθειες για υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων εγίναν συντρίμια εξαιτίας της νίκης του φασιστικού καθεστώτος του Φράνκο. Οι συγκρούσεις αναζωπυρωθήκαν πάλαι κατά τα τέλη του 20ου αιώνα, όταν πολλές χώρες εμεταρρυθμίσαν τους νόμους τους για τες εκτρώσεις, μετά που έντονες συζητήσεις για το θέμα, πράμα που οδήγησε σε νομοθετικές αλλαγές τζαι μερική αποποινικοποίηση (μεταξύ των 1960-1980).

Εν σημαντικό το κάθε άτομο να έσει έλεγχο πάνω στο σώμα της, αλλά τζαι τη δυνατότητα να παίρνει αποφάσεις σχετικά με τη σεξουαλική τζαι αναπαραγωγική υγεία της, όπως για παράδειγμα εάν τζαι πόσα κοπελλούθκια θέλει να κάμει. Κάθε γυναίκα ή κάθε άτομο ανεξαρτήτως φύλου που μπορεί να μείνει έγκυος (όπως τρανς άντρες, άφυλα άτομα, άτομα που δεν εμπίπτουν στο δίπολο των φύλων, κλπ), πρέπει να έσει τόσο την πρόσβαση όσο τζαι το δικαίωμα να επιλέξει ανάμεσα σε υπηρεσίες ώστε να προχωρήσει σε έκτρωση, άσχετα με τους λόγους για τους οποίους επιθυμεί να τερματίσει την κύηση. Τούτο το δικαίωμα για έλεγχο των σωμάτων μας εν απαραίτητο στους αγώνες για ελευθερία τζαι κοινωνική δικαιοσύνη, γιατί πολλά απλά σε κανένα πλάσμα δεν θα έπρεπε με τη βία να ανατίθεται ο ρόλος μιας αναπαραγωγικής μηχανής που σπέρνει κοπελλούθκια.

Στη συζήτησή μας, έν σημαντικό να σκεφτούμε την έκτρωση σαν ένα που τα πολλά ζητήματα αναπαραγωγικής δικαιοσύνης που επιδιώκει τη διεύρυνση της ατζέντας για το δικαίωμα επιλογής τζαι συζητά ευρύτερα οικονομικά, κοινωνικά τζαι πολιτικά ζητήματα που επηρεάζουν τες δυνατότητες των γυναικών στο να αποφασίζουν οι ίδιες για τη σωματική τους αυτονομία,

αναπαραγωγή τζαι ευημερία. Οι έννομες εκτρώσεις εν έχουν καμιά σημασία, αν τζίνες που τες επιθυμούν εν μπορούν οικονομικά να τες έχουν, τζαι τούτο το πλαίσιο επιτρέπει μας να δούμε τες ανισότητες του ελέγχου που έχουν οι γυναίκες πάνω στην αναπαραγωγή. Άλλωστε, οι γυναίκες των μεσαίων τζαι ανώτερων κοινωνικών τάξεων, με προνομιά πρόσβαση σε σχετικές με τες εκτρώσεις πληροφορίες, πάντα είχαν πρόσβαση στο δικαίωμα για έκτρωση είτε χρησιμοποιώντας τα παράθυρα στες ισχύουσες νομοθεσίες, είτε ταξιδεύοντας σε χώρες που η έκτρωση ήταν/ένι νόμιμη. Που την άλλη, οι γυναίκες της εργατικής τάξης ήταν τζίνες που πάντοτε εδιατρέχαν κίνδυνο, καθώς εν ήταν μαθημένες να αμφισβητούν τες αρχές, ή/τζαι εν μπορούσαν να πκιερώσουν για μιαν (νόμιμη ή παράνομη) έκτρωση. Βάσει τούτου, μπορούμε να καταλάβουμε ότι οι εκτρώσεις εν ένας αγώνας δι μόνο για το δικαίωμα στην επιλογή, αλλά αγώνας για την ύπαρξη ούλλων τζίνων των κοινωνικών, πολιτικών τζαι οικονομικών συνθηκών που εν απαραίτητες για να εξασκήσουμε τούντο δικαίωμα. Τούτος ο αγώνας περιλαμβάνει μια κινηματική προσέγγιση, πέραν των απαιτήσεων για τη διαφύλαξη των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων τζαι την πρόσβαση σε υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας.

Τη δεκαετία του 60', η αναγνώριση της αναπαραγωγής σαν απλήρωτη εργασία έκαμεν δυνατόν τον επαναπροσδιορισμό της οικιακής ή ιδιωτικής σφαίρας σαν έναν τόπον αντικαπιταλιστικού αγώνα. Που τούντην έννοιαν, αυστηρές απαγορεύσεις για τες εκτρώσεις μπορούν να ερμηνευτούν σαν μια προσπάθεια ελέγχου τζαι εξασφάλισης εργατικού δυναμικού, ενώ οι αποκλίσεις που τες νόρμες της παραγωγικής, ετεροκανονικής οικογένειας τζαι των έμφυλων ρόλων μπορούν να θεωρηθούν αντίσταση σε τούντον μηχανισμό [1]. Ριζοσπαστικές τζαι φιλελεύθερες φεμινίστριες συχνά εδιαφωνούσαν για τες απαιτήσεις του γυναικείου κινήματος, με τες πρώτες να υπερασπίζονται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στην έκτρωση όποτε κάποια το επιθυμεί, την δωρεάν φροντίδα των κοπελλουθικών τζαι την ίση αμοιβή. Οι δεύτερες ασχοληθήκαν κυρίως με το νόμιμο δικαίωμα στην έκτρωση τζαι την ισότητα στες εργασιακές ευκαιρίες. Η ατζέντα των ριζοσπαστικών φεμινιστριών επεριλάμβανε πρακτικές όπως την ευαισθητοποίηση γυρώ που το συγκεκριμένο θέμα τζαι την δημιουργία κλινικών αυτοβοήθειας τζαι γυναικείων καταφυγίων. Ο λόγος που εκφράζαν επικεντρωνόταν στην απελευθέρωση τζαι την σεξουαλική διαφορά (παρά στην ισότητα), ενώ είχαν μιαν πολιτική στάση όπου η έκτρωση τζαι γεννικότερα η επαναδιεκδίκηση του έμφυλου σώματος ήταν κεντρικής σημασίας. Τούτες εθεωρηθήκαν στιγμές που οι φεμινίστριες επροκαλέσαν βαθιά την κυρίαρχη πατριαρχική κουλτούρα τζαι κράτος. Όσοι εδιαμορφώναν πολιτικές τζαι εκφράζαν ηγεμονικές πολιτισμικές νόρμες αποκριθήκαν (σε μιαλλύτερο ή μιτσιότερο βαθμό) στες φεμινιστικές απειλές προς το status quo τζαι εμπήκαν στη διαδικασία να διαπραγματευτούν τζαι να αναθεωρήσουν τες πολιτικές τους [2].

Φαίνεται ότι με την πτώση των ριζοσπαστικών φεμινιστικών κινημάτων του '70 τζαι με την ανάμειξη των γυναικών σε νομικές συζητήσεις πάνω στο θέμα, επροέκυψε μια αλλαγή προς μια αμυντική τζαι προληπτική στάση. Το ζήτημα εμετατοπίστηκε που την αναπαραγωγική αυτονομία τζαι τον αυτοπροσδιορισμό σε θέματα σχετικά με την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση τζαι τες μεθόδους αντισύλληψης, με την έκτρωση να θεωρείται σαν η τελευταία λύση. Έτσι, άσχετα με το πόσο χρήσιμη τζαι απαραίτητη ένι η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση τζαι η διαθεσιμότητα αντισυλληπτικών, η έκτρωση εκατέληξεν πράξη μυστική, ντροπιαστική τζαι ανεπιθύμητη, ενώ οι απελευθερωτικές δυνατότητες της επιλογής εντυθήκαν με συναισθήματα ντροπής τζαι ενοχής. Η νέα έμφυλη γλώσσα που αναπτύχθηκε παράλληλα με το ριζοσπαστικό φεμινιστικό κίνημα τζαι με την οποία εμιλούσαν για τα σώματα, τη σεξουαλικότητα τζαι τον πόνο τους, έσβησε σιγά σιγά. Παρόλες τες προσπάθειες του ριζοσπαστικού φεμινιστικού κινήματος να φέρει τη συζήτηση για τες εκτρώσεις πίσω στον αυτοπροσδιορισμό των γυναικών, συνδέοντας με τούντον τρόπο την έκτρωση με την υποτιθέμενη ευθύνη των αντρών για τον έλεγχο τζαι την επιτήρηση της σεξουαλικότητας τζαι της αναπαραγωγικότητας των γυναικών, στες πιο πολλές χώρες η αρχική συζήτηση έγινε γυρώ που ζητήματα που αφορούσαν το αγέννητο έμβρυο, τα δικαιώματα των γιατρών τζαι τες αντιδράσεις του κράτους στον αυξανόμενο αριθμό των παράνομων εκτρώσεων. Εν σημαντικό, λοιπόν, με τους

αγώνες μας να απαιτήσουμε το δικαίωμα στες εκτρώσεις χωρίς να απολογούμαστε, τζαι να διεκδικήσουμε την κατάργηση (τούτο που αποκαλείται αποποινικοποίηση των εκτρώσεων χωρίς περιορισμό) τζαι όι απλά την μεταρρύθμιση της νομοθεσίας, γιατί πολλά απλά ο εκσυγχρονισμός της υπάρχουσας νομοθεσίας εν δικαιώνει με κανένα τρόπο τες γυναίκες που ακόμα τούς αρνείται η αυτενέργεια (agency).

Φαίνεται πως η επιθυμία μιας γυναίκας να τερματίσει την εγκυμοσύνη της έννεν που μόνη της αρκετή, γιατί πρέπει πρώτα να πιάσει έγκριση που μιαν «αξιοσέβαστη» εξουσιαστική φιγούρα, είτε τούτη εν ο άντρας της, ο τζύρης της, η οικογένειά της, η κοινότητά της, το κράτος της. Η άρνηση του δικαιώματος τερματισμού μιας εγκυμοσύνης εν ουσιαστικά άρνηση του δικαιώματος να κατέχουν τα σώματά τους, πράμα που με τη σειρά του παιδικοποιεί τες γυναίκες θεωρώντας τες ανίκανες να παίρνουν ανεξάρτητες αποφάσεις για το σώμα τους. Ιστορικά, τζαι οντολογικά, οι γυναίκες τζαι η θηλυκότητα εσχετίζονταν αυστηρά με τα πάθη του σώματος: ένα σώμα που ο καρτεσιανός/ουμανιστικός φιλοσοφικός κανόνας εθικιάβαζέν το σαν αδρανές τζαι παθητικό, σιωπηλό τζαι κατώτερο, κομμάτι μιας αμετάβλητης φύσης. Αντίθετα, η υποτιθέμενη ανωτερότητα του έλλογου μυαλού εταυτίζετον με τους άντρες τζαι την αρρενωπότητα. Συνείδηση, λογική, εξυπνάδα, αυτονομία τζαι υποκειμενικότητα ήταν συνώνυμα της αρσενικής επικράτειας, τζαι οι άντρες εταυτίζονταν με το σκεπτόμενο υποκείμενο, τζαι ως εκ τούτου, με το καθολικό [3]. Εν υπήρχε χώρος για να ακουστούν οι φωνές των γυναικών, ενώ απαγορεύετον τους το δικαίωμα να κατέχουν τες εαυτές τους. Υποτίθεται ότι εξούσαν για άλλους τζαι τα σώματά τους ήταν ιδιοκτησία του αυτόνομου (αντρικού) υποκειμένου, αφού τζίνος ήταν που έπαιρνε ούλλες τες αποφάσεις -εθνικά, θεσμικά, ιδιωτικά- εκ μέρους της. Πολλά απλά, απαγορεύσαν στες γυναίκες την υπαρξιακή τους ελευθερία [4], απαγορεύσαν τους δηλαδή να υπάρχουν σαν σκεπτόμενα υποκείμενα, που μπορούν να παίρνουν τα ίδια αποφάσεις για τα σώματά τους τζαι να θκιαλέξουν μεταξύ του να γεννήσουν ένα μωρό ή όι. Τούτο το υπόβαθρο εν πολλά σημαντικό γιατί βοηθά μας να πλαισιώσουμε τζαι να καταλάβουμεν καλλύτερα τα επιχειρήματα, τες διεκδικήσεις τζαι τους αγώνες του κινήματος υπέρ των εκτρώσεων.

Με άλλα λόγια, παρόλο που οι εκτρώσεις γίνονται πάς στα σώματα των γυναικών, τζίνοι που διαμορφώνουν πολιτικές εδιατυπώσαν τον λόγο γυρώ που τες εκτρώσεις με άλλους όρους (δικαιώματα γιατρών, δικαιώματα εμβρύου, επιβολή νόμου, ηθική, θρησκεία, προοδευτικότητα, οικογενειακός προγραμματισμός, ευγονική), τζαι δεν εσυζητήσαν ποττέ το θέμα της επιλογής, της υγείας, της αυτονομίας, της αυτενέργειας τζαι της σεξουαλικότητας των γυναικών. Το κυρίαρχο πλαίσιο, όταν για πρώτη φορά το θέμα των εκτρώσεων εμπήκε στη δημόσια ατζέντα, ήταν είτε το στάτους του αγέννητου εμβρύου (Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Ισπανία, Βέλγιο), είτε τα δικαιώματα των γιατρών (Γαλλία, Καναδάς, Η.Π.Α), είτε η ακεραιότητα του κράτους μπροστά στο αυξανόμενο ποσοστό παράνομων εκτρώσεων (Γερμανία, Ιταλία)[5]. Η συζήτηση για το πώς θα μπορούσαν οι πολιτικές για τες εκτρώσεις να ενδυναμώσουν την αυτονομία των γυναικών ήταν άφαντη. Για μιαν ακόμα φορά, οι γυναίκες εν ήταν τα υποκείμενα που είχαν φωνή τζαι εσυντυχάναν, αλλά σιωπηλές συμμετέχουσες σε μια malestream συζήτηση, οι αποφάσεις της οποίας ήταν να καθορίσουν το μέλλον των σωμάτων τους. Η πολιτική σημειολογία της αντιπροσώπευσης παίζει πολλά καθοριστικό ρόλο δαμαί, γιατί σε τούντην περίπτωση, το αντικείμενο της αντιπροσώπευσης (το έμβρυο), ατέρμονα χωρίς φωνή, γίνεται ονείρωξη του αντιπροσώπου (πατριαρχικές δομές τζαι ιδρύματα), επειδή εύκολα μπορεί να φυσικοποιηθεί τζαι να απομονωθεί που τη σφαίρα του λόγου. Γυναίκες που επιθυμούν να κάμουν έκτρωση απλά εξαφανίζονται που τη συζήτηση ή γίνονται ο εχθρός επειδή έχουν αντικρουόμενα «συμφέροντα». Ο μόνος δρώντας του οποίου η φωνή ακούεται έν τζίνος που αντιπροσωπεύει τζαι κλασικά σχετίζεται με την ηγεμονική αρρενωπότητα που εκφράζεται μέσα στους νομικούς τζαι ιατρικούς λόγους [6]. Γι' αφτόν, έννοιες όπως αυτοκαθορισμός τζαι αυτενέργεια εν πολλά σημαντικές για τη συζήτηση γυρώ που τες εκτρώσεις, επειδή βάλλουν τες γυναίκες σαν υποκείμενα που εν φοούνται να συντύχουν την αλήθειαν τους, πίσω στο κέντρο του πώς συζητούμεν

για το θέμα.

Οι πολιτικές της ‘επιλογής’ τζιαι των ‘δικαιωμάτων’ επισκιάζουν την παρουσία άλλων παραγόντων που επηρεάζουν την επιλογή ενός ατόμου για μίαν έκτρωση, όπως την πρόσβαση σε επιχορηγούμενη φροντίδα τζιαι μη επισφαλή εργασία [7]. Η πλαisiώση των εκτρώσεων τζιαι του να είσαι γονέας ως αποκλειστικά ιδιωτικό ζήτημα αδιαφορεί να λάβει υπόψην τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνικές, πολιτικές τζιαι οικονομικές πραγματικότητες διαφόρων κοινοτήτων εν ασύμβατες με τον διαχωρισμό τέθκιων ζητημάτων μεταξύ δημόσιου/ιδιωτικού. Για παράδειγμα, η πληρωμένη εργασία μεταναστριών γυναικών εν συχνά οικιακή εργασία, τζιαι το ανάγιωμα των κοπελλουθκιών εν συχνά στενά συνυφασμένο με διαπροσωπικές σχέσεις τζιαι δεσμούς αλληλεγγύης τζιαι συνεργασίας προς το κοινό όφελος των κοινοτήτων, ακόμα τζιαι σε ατομικιστικές κοινωνίες. Για όσον συστημικές ανισότητες δημιουργούν τες υλικές συνθήκες που συχνά καθορίζουν την αναγκαιότητα μιας έκτρωσης, η υπεράσπιση μόνο του δικαιώματος στην επιλογή εν ανεπαρκής. Τέθκιες στενά εστιασμένες προσεγγίσεις αφήνουν αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι ακόμα τζιαι αν οι προσβάσιμες εκτρώσεις επιτρέπουν μεγαλύτερη πρόσβαση των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, προβληματίζοντας έτσι την υποταγή τους στην ιδιωτική σφαίρα, το βάρος της απλήρωτης αναπαραγωγικής τζιαι οικιακής εργασίας παραμένει δυσανάλογα πάνω τους.

Σε περιπτώσεις που οι εκτρώσεις ενομιμοποιηθήκαν, η νομιμοποίηση που μόνη της εν ήταν αρκετή να βοηθήσει τες γυναίκες να διεκδικήσουν όσα χρειάζονται για να διατηρήσουν τον έλεγχο των σωμάτων τζιαι των ζώων τους. Όσο τα κυρίαρχα (mainstream) ρεύματα των φεμινιστικών κινήματων εξασφάλιζαν θέσεις για τες γυναίκες σε αντροκρατούμενους χώρους εργασίας, τόσο εν εγκαταλείπαν την αναπαραγωγική εργασία τζιαι την οικιακή σφαίρα ως χώρους αγώνα τζιαι αντίστασης. Όροι όπως αυτονομία, χειραφέτηση τζιαι επιλογή, που εχρησιμοποιηθήκαν ιστορικά που πιο ριζοσπαστικά φεμινιστικά κινήματα για δημιουργία συνείδησης, εχρησιμοποιηθήκαν αργότερα που τα ΜΜΕ τζιαι τα κράτη για να προωθήσουν το ιδανικό μιας ενεργής, ατομικά υπεύθυνης εργαζόμενης τζιαι καταναλώτριας γυναίκας-πολίτη. Τούτο το ιδανικό φυσικά τζιαι ένενεν αρκετό για να αμφισβητήσει τες σχέσεις εκμετάλλευσης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής τζιαι αναπαραγωγής, τζιαι εβοήθησε να επιταχύνει την πτώση των πιο ριζοσπαστικών γυναικείων κινήματων.

Επιπρόσθετα, η αποκλειστική αφοσίωση στον εκσυγχρονισμό των νόμων για τες εκτρώσεις αγνοεί τους τρόπους με τους οποίους η ηλικία, η τάξη τζιαι η σωματική ικανότητα επηρεάζουν τες προτεραιότητες ατόμων σε θέματα αναπαραγωγικής υγείας, τζιαι πως κάτω που νεοφιλελεύθερες αναδιαρθρώσεις οικονομιών, το κόστος για τες αντίστοιχες υπηρεσίες υγείας επωμίζονται το τα ίδια τα άτομα. Την ίδιαν ώρα, οι γυναίκες ένι πιο ορατές προς τες κυβερνητικές υπηρεσίες, μέσα που τες απαιτούμενες ιατρικές παρεμβάσεις σε θέματα έκτρωσης, τοκετού, μεταγεννητικής φροντίδας, θέματα εμμηνόπαυσης, μαστογραφίες κτλ [8]. Η αναπαραγωγική δυνατότητα παρακολουθείται τζιαι ελέγχεται ιατρικά καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής των γυναικών. Ακόμα τζιαι σε χώρες που οι εκτρώσεις εν αρκετά προσβάσιμες, γυναίκες που θέλουν να υποβληθούν σε διαδικασία στείρωσης, την πιο μόνιμη που τες μεθόδους αντισύλληψης, συχνά αναγκάζονται να πουν ψέματα για τους λόγους τους τζιαι στερούνται την δυνατότητα να αποφασίζουν για το σώμα τους. Ενώ το δικαίωμα στην εκούσια μητρότητα έγινεν πιο αποδεχτό, η άρνηση μιας γυναίκας να τεκνοποιήσει συχνά αντιμετωπίζεται ως ανώριμη τζιαι ανήθικη επιλογή.

Μόλις γίνει γνωστό ότι έναν άτομο εγκυμονεί, στερείται αυτόματα της σωματικής του αυτονομίας, τζιαι όποια θέλει να κάμει έκτρωση έρκεται αντιμέτωπη με τες συνέπειες της σύγκρουσης όι μόνο με τες ιατρικές εξουσίες τζιαι τες πολιτικές τους, αλλά τζιαι τους υπερασπιστές του τεκνοποιητικού τους ρόλου, ο οποίος τους έσχει ανατεθεί που το έθνος-κράτος τζιαι τον καπιταλισμό. Τούτοι οι υπερασπιστές επιμένουν στην πατριωτική κινητοποίηση των γυναικών απέναντι σε φανταστικές

δημογραφικές απειλές, είτε που μειονότητες εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, είτε που «τούρκους έποικους» στον βορρά [9]. Η υπογεννητικότητα, ένα φαινόμενο που συχνά συσχετίζουν με τες προσβάσιμες εκτρώσεις, εν περιτυλιγμένη σε εθνικιστική ρητορική τζιαι παρουσιάζεται σαν ένα μεγάλο πρόβλημα που κρατικούς αξιωματούχους. Ο ρόλος της μητρότητας εξυψώθηκε κατά την διάρκεια του περασμένου αιώνα ως μάνας του έθνους, μια ηρωική φιγούρα υπεύθυνη να διασφαλίσει τες παραδοσιακές αρχές, να παράγει τους μελλοντικούς υπερασπιστές των εθνικών συμφερόντων, αλλά τζιαι τους νεαρότερους του εργατικού δυναμικού που εν να κοπιάσουν για την οικονομική ανάρρωση τζιαι ανάπτυξη της χώρας. Μελλοντικός αφελληνισμός τζιαι έλλειψη ντόπιου εργατικού δυναμικού εκφράζονται ως το δεύτερο πιο σοβαρό πρόβλημα μετά το Κυπριακό που συντηρητικούς τζιαι την ακροδεξιά, ή ακόμα ως αναπόσπαστο κομμάτι του [10]. Τούτο βέβαια εν σημαίνει πως όσοι εναντιώνονται στες εκτρώσεις εμπίπτουν σε τούντες θκυο κατηγορίες. Όσον η συζήτηση για το πότε ξεκινά η κατάσταση κατά την οποία κάποιος μπορεί να θεωρείται άτομο (human personhood) μινίσκει ανοιχτή, κάποια που τα επιχειρήματα εναντίον των εκτρώσεων μπορεί να εν ριζωμένα στη φιλελεύθερη υπεράσπιση των ατομικών ελευθεριών. Τι μπορούμε να συμπεράνουμε σίγουρα όμως, εν ότι εννα ήταν αντιφατικό για το κράτος να προσφέρει δωρεάν προσβάσιμες εκτρώσεις. Η υπεράσπιση των εκτρώσεων τζιαι της αναπαραγωγικής δικαιοσύνης απαιτεί να υπερβούμε την διάχυτη εθνικιστική ρητορική τζιαι τες милитарιστικές τάσεις στην κοινωνία.

Τον Οκτώβρη του 2017, μετά που καταγγελία του συζύγου της που εν εγνώριζε το συμβάν, μια γυναίκα τζιαι ο γιατρός της εσυνελήφθηκαν τζιαι ετέθηκαν υπό πενταήμερη κράτηση για έκτρωση, η οποία θεωρείται ποινικό αδίκημα σύμφωνα με τους υπάρχοντες νόμους, μετά που καταγγελία του συζύγου της γυναίκας, ο οποίος δεν εγνώριζε το συμβάν [11].

Ο Ποινικός Κώδικας της Κύπρου (άρθρα 167-169 και 169Α), όπως ετροποποιήθηκε το 1986 (Νόμος αριθ. 186), επιτρέπει την έκτρωση, αν δύο γιατροί θεωρούν ότι η συνέχιση της εγκυμοσύνης εννά έθετε σε κίνδυνο τη ζωή της εγκύου γυναίκας ή ότι η σωματική, πνευματική ή ψυχολογική/ψυχική βλάβη που εννά υφίστατο η ίδια ή το παιδί που εννά αποκτούσε, εννά ήταν μεγαλύτερη απ' ό, τι αν ετερματίζετο η εγκυμοσύνη, ή ότι υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος, αν γεννηθεί το παιδί, να υποφέρει που τόσο σοβαρές σωματικές και ψυχολογικές ανωμαλίες που να συνιστούν σοβαρή αναπηρία. Ο Ποινικός Κώδικας επιτρέπει επίσης την έκτρωση μετά που πιστοποίηση που την αρμόδια αστυνομική αρχή, επιβεβαιωμένη που ιατρική πιστοποίηση όποτε ένι δυνατόν, ότι η εγκυμοσύνη προήλθε που βιασμό τζιαι υπό συνθήκες κάτω που τες οποίες, αν δεν ετερματίζετο η εγκυμοσύνη, εννά έθετε σε σοβαρό κίνδυνο την κοινωνική κατάσταση της γυναίκας ή της οικογένειάς της. Ο Κώδικας ετροποποιήθηκε για πρώτη φορά το 1974, όταν αντικατασταθήκαν οι διατάξεις που επιτρέπουν τες εκτρώσεις μόνο για θεραπευτικούς λόγους. Πριν που τούτο, η νομοθεσία για τες εκτρώσεις στην Κύπρο έν εφαρμόζετο αυστηρά. Η έκτρωση εμπορούσε να πραγματοποιηθεί σε ιδιωτικές κλινικές. Οι παραπάνω πελάτισσες εκτρώσεων ήταν παντρεμένες γυναίκες με πολλαπλή κύηση ή νεαρές ανύπαντρες γυναίκες.

Κάθε άτομο που πραγματοποιεί παράνομη έκτρωση υπόκειται σε φυλάκιση εφτά χρόνων. Μια γυναίκα που προκαλεί η ίδια έκτρωση υπόκειται στην ίδια ποινή. Οποιοδήποτε άτομο προμηθεύκει ή προμηθεύκεται παράνομα οτιδήποτε γνωρίζοντας ότι τούτο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για να προκαλέσει έκτρωση, υπόκειται σε φυλάκιση τριών χρόνων. Η έκτρωση πρέπει να πραγματοποιείται που εγγεγραμμένο γιατρό. Αν τζιαι έν ορίζεται που τον νόμο, στην πράξη, η έκτρωση πραγματοποιείται μέσα στες πρώτες 28 εβδομάδες της εγκυμοσύνης [12a, 12b].

Τον Φεβράρη του 2015, επροτάθηκε ένα νέον νομοσχέδιο για την αποποινικοποίηση των εκτρώσεων που τα τέσσερα μεγάλα πολιτικά κόμματα, αλλά έν εσυζητήθηκε ποτέ στην βουλή τζιαι έν ετέθηκε σε ψηφοφορία, εξαιτίας της άμεσης τζιαι έμμεσης πίεσης της εκκλησίας να μεν προχωρήσει τούτον το νέον νομοσχέδιο [13]. Πριν ανάμιση χρόνο, τον Σεπτέμβρη του 2016, η Ιερά Αρχιεπισκοπή, η

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής τζαι η Παγκύπρια Ιατρική Εταιρεία εδιοργάνωσαν το επιστημονικό συνέδριο «Αμβλώσεις: ιατρικές, κοινωνικές, νομικές, πνευματικές διαστάσεις» [14]. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, εκφραστήκαν τζαι υπογραφήκαν σε ένα μνημόνιο συμφωνίας που τους τρεις θεσμούς θέσεις εναντίον των εκτρώσεων υπό οποιαδήποτε αιτιολόγηση. Τούτη η συμμαχία έν μας εκπλήσσει. Η απελευθερωτική δυναμική ενός ατόμου που διά προτεραιότητα στην εαυτή της, συνήθως κόντρα στους πατριαρχικούς ρόλους που της έχουν ανατεθεί, αποτελεί απειλή για την πολιτεία, την εκκλησία τζαι τες ιατρικές/επιστημονικές αρχές. Εμείς αντιλαμβανούμαστε την απόφαση για έκτρωση ως θέμα αυτοδιάθεσης των σωμάτων μας τζαι θεωρούμε απαράδεκτη την ποινικοποίηση τζαι τη σύλληψη των εγκύων που θέλουν να κάμουν έκτρωση, καθώς τζαι των γιατρών που βοηθούν να τερματιστεί μια εγκυμοσύνη με ασφάλεια.

Όπως προκύπτει που την ανάλυση πιο πάνω, το καπιταλιστικό – πατριαρχικό κράτος επενδύει πολλά στον έλεγχο της αναπαραγωγής, αλλά οι βασικοί πολιτικοί τζαι κοινωνικοί δρώντες, όταν αντιμετωπίζουν έντονη κοινωνική πίεση, υποχρεώνονται να αναθεωρήσουν τες θέσεις τους. Τούτο περιλαμβάνει την εισαγωγή φεμινιστικών επιχειρημάτων στον δημόσιο λόγο, αλλά, ως επί το πλείστον, μιαν τροποποίηση τούντων επιχειρημάτων, αποπροσανατολίζοντας τον διάλογο σε μια συζήτηση (sex-less) ατομικών δικαιωμάτων. Η δημιουργία νομικής συναίνεσης σχετικά με τες εκτρώσεις εμφανίζεται σε ούλλο το πολιτικό φάσμα ως βασικό στοιχείο για τη σταθεροποίηση της κοινωνικοπολιτικής ζωής. Πιο σημαντικά, με τον έλεγχο της αναπαραγωγής μέσω μιας άρθρωσης των συνθηκών στες οποίες επιτρέπεται η έκτρωση, το κράτος προσπαθεί όι μόνο να ελέγξει τον πληθυσμό, αλλά τζαι να καθορίσει τα όρια των αποδεκτών αξιών τζαι συμπεριφορών [15]. Επομένως, εν σημαντικό οι εκτρώσεις να εν προσιτές σε ούλλες τες γυναίκες χωρίς διακρίσεις τζαι κάθε άτομο που αναζητεί έκτρωση να έσσει πρόσβαση σε υπηρεσίες ασφαλών εκτρώσεων σε ούλλον τον κόσμο. Στην πραγματικότητα όμως βλέπουμε πως η έκτρωση απαγορεύεται ή εν ποινικοποιημένη ή εξαιρετικά περιορισμένη (για παράδειγμα στην Ιρλανδία τζαι στην Πολωνία). Όταν η έκτρωση εν ποινικοποιημένη, σημαίνει ότι το πρόσωπο που θέλει να κάμει έκτρωση στερείται θεμελιωδών δικαιωμάτων πάνω στο σώμα, την υγεία, την αυτοδιάθεση, την αξιοπρέπεία του τζαι την πρόσβαση σε δικαιώματα χωρίς διακρίσεις. Τούτο σημαίνει ότι το άτομο είτε εννά αναζητήσει μεθόδους έκτρωσης που εννά έθεταν σε κίνδυνο τη ζωή ή/τζαι την υγεία του, είτε εννά προσπαθήσει να επιδιώξει να κάμει έκτρωση σε άλλη χώρα. Το δικαίωμα στην έκτρωση εν μόνον ένα μέρος των αγώνων για ασφαλή πρόσβαση σε φροντίδα σεξουαλικής τζαι αναπαραγωγικής υγείας για ούλλ@ς, η οποία εννά πρέπει να συνεπάγεται πρόσβαση σε συμβουλευτική υποστήριξη πριν τζαι μετά την έκτρωση αν χρειάζεται. Η έλλειψη πρόσβασης στες υπηρεσίες εκτρώσεων αποτελεί επίθεση στην ελευθερία της αυτοδιάθεσης τζαι αννοίει τον δρόμο για επικίνδυνες μεθόδους τερματισμού της εγκυμοσύνης. Ας μην ξεχνούμε ότι η υπάρχουσα «διέξοδος» μέσω ιδιωτών γιατρών τζαι ιδιωτικών κλινικών συνεπάγεται οικονομικό βάρος που εμποδίζει άτομα με χαμηλό εισόδημα, μετανάστ@ς, έφηβ@ς τζαι άλλ@ς να κάμουν έκτρωση. Όσον το κράτος μονοπωλεί την εξουσία τζαι χρησιμοποιεί την για να καθορίσει ποιες ιατρικές τζαι χειρουργικές διαδικασίες εν προσιτές, εν απαραίτητο να προχωρήσουμε άμεσα σε μια συζήτηση τζαι τροποποίηση της νομοθεσίας τζαι να αποποινικοποιήσουμε τες εκτρώσεις χωρίς προϋποθέσεις για αιτιολόγηση τζαι ιατρικές γνωμοδοτήσεις. Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι ούλλ@, ανεξαρτήτως φύλου τζαι ταυτότητας φύλου, εννά έχουν πρόσβαση σε τούτες τες υπηρεσίες όταν τες χρειάζονται.

Τα φεμινιστικά κινήματα, όσοι/ες τάσσονται υπέρ της επιλογής τζαι όσοι/ες παλέφκουν για αναπαραγωγική δικαιοσύνη εν πρέπει να επαναπαύκουνται, ακόμα τζαι σε χώρες που είδαν πρόοδο σε θέματα αναπαραγωγικών δικαιωμάτων ή θετικές νομικές μεταρρυθμίσεις στους νόμους για τες εκτρώσεις. Όσον τζίνιοι που τάσσονται εναντίον των εκτρώσεων πιέζουν για να επαναφέρουν οπισθοδρομικούς νόμους, τόσο πιο φανερό γίνεται ότι οι νομικές μεταρρυθμίσεις για τες εκτρώσεις εν ανεπαρκείς για να συνεχίσουν να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε έκτρωση σε όσες το επιθυμούν. Η Αρμενία, η ΠΓΔΜ, η Γεωργία, η Ρωσία τζαι η Σλοβακία έχουν πρόσφατα επαναφέρει προϋποθέσεις για

πρόσβαση σε εκτρώσεις. Ακόμα τζιαι σε χώρες που οι εκτρώσεις εν νόμιμες, μεγάλες περίοδοι αναμονής τζιαι μεροληπτικές συμβουλευτικές υπηρεσίες δρουν σαν εμπόδια στην πρόσβαση μιας έκτρωσης με ασφάλεια. Νομοθετικές προτάσεις για σχεδόν καθολική απαγόρευση ή οπισθοδρόμηση σε πιο αυστηρούς νόμους για τες εκτρώσεις έγιναν επίσης στην Λετονία, Λιθουανία, Ισπανία, Ρουμανία τζιαι Πολωνία, αλλά εν επέρασαν, αφού απαντήθηκαν με δημόσια κατακραυγή τζιαι διαδηλώσεις. Ανδόρα, Μάλτα, Λίχτενσταϊν, Ιρλανδία, Μονακό τζιαι Σαν Μαρίνο έχουν πάρα πολλά περιοριστικούς νόμους για τες εκτρώσεις, με τα τελευταία δύο να απαγορεύουν τες εκτρώσεις εντελώς. Όπως τζιαι στην Κύπρο, οι Ποινικοί Κώδικες των περισσότερων χωρών που τούτες περιλαμβάνουν κυρώσεις για γυναίκες που υποβάλλονται σε παράνομες εκτρώσεις, αλλά τζιαι για όσους τες βοηθούν [16]. Μέσα στο τωρινό κλίμα ανόδου της ακροδεξιάς τζιαι της επαναφοράς συντηρητικών παραδοσιακών αξιών στον δημόσιο λόγο, εν σημαντικό να μεν παραμείνουμε σιωπηλές μπροστά στες επιθέσεις που δέχονται τα αναπαραγωγικά δικαιώματα τζιαι οι σεξουαλικότητές μας. Το δικαίωμα να αποφασίζουμε για τα σώματά μας χωρίς την παρέμβαση καμιάς εξουσίας που να απειλεί την υγεία μας, τη ζωή μας ή την ελευθερία μας, εν αναπόσπαστο κομμάτι των αγώνων μας για κοινωνική δικαιοσύνη. Τα σώματα μας εν δικά μας, τζιαι όι αναπαραγωγικές μηχανές κανενού συστήματος.

Συσπείρωση Ατάκτων

Δεκέβρης 2017

Υποσημειώσεις τζαι περαιτέρω θκιάβασμα

[1] Silvia Federici, “The reproduction of labour-power in the global economy, Marxist theory and the unfinished feminist revolution” Silvia Federici, [“The reproduction of labour-power in the global economy, Marxist theory and the unfinished feminist revolution”](#)

[2] McBride Stetson, Dorothy (2003) Conclusion: Comparative abortion politics and the case for state feminism. <https://www3.nd.edu/~ggoertz/sgair/McBride%20Stetson2002chp13.pdf>

[3] Braidotti, Rosi (2002) *Metamorphoses: towards a materialist theory of becoming* (Cambridge: Polity Press); Grosz, Elizabeth (1994) *Volatile bodies: toward a corporeal feminism* (Sydney: Allen and Unwin).

[4] Τούτος εν ένας όρος που εδιατυπώθηκεν πρώτα που την Katha Pollitt. Για περαιτέρω συζήτηση γυρώ που την έκτρωση σαν ένα ηθικό δικαίωμα, δεσ Pollitt, Katha (2014) *Pro: Reclaiming abortion rights* (New York: Picador).

[5] McBride Stetson, Dorothy (ibid)

[6] Για μια πιο εκτενή συζήτηση γυρώ που την πολιτική σημειολογία της αντιπροσώπευσης, δεσ Haraway, Donna (1992) *The promises of monsters: a regenerative politics of inappropriate/d others*, in: Lawrence Grossber, Cary Nelson & Paula A. Treichler (eds.) *Cultural studies* (New York, London: Routledge), pp. 295-337.

[7] Dorothy Roberts, “Reproductive Justice, Not Just Rights”

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Συσπείρωση Ατάκτων \(Ομάδα\), Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2010-2019, 2014, Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

Last
update: 2025/04/20 19:42 el:digital:sispirosiatakton:abortioncy https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:sispirosiatakton:abortioncy&rev=1672486762

From:
<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:sispirosiatakton:abortioncy&rev=1672486762>

Last update: 2025/04/20 19:42

